

Hayne., *Philadelphus latifolius* Schrad, Ph. coronaries L.

У Куликівському парку зібрана найбільша серед парків Полтавщини колекція *Gymnocladus dioicus* (L.) C. Koch (37 особин), які насажені окремою групою. Далі на галявині утворюють великі куртини *Rhus typhina* L. і *Forsythia europaea* Deg. Et Bald., унаслідок природного вегетативного самовідтворення.

На задній частині парку від створених у минулому ставків залишилися лише котловани, навколо яких зростають види з родів *Salix* L., *Populus* L., *Elaeagnus* L., із кущів — *Viburnum opulus* L., *Swida sanguinea* (L.) Opiz.

Серед ліан поширений *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch., який активно розростається й обвиває стовбури дерев.

Значну участь у формуванні насаджень парку відіграють аборигенні види дерев і кущів (23 види), які в окремих частинах парку виконують роль ландшафтоутворювальних порід. Масово зростають природні компоненти дібров (*Quercus robur*, *Acer platanoides*, *A. campestre* L., *Tilia cordata*, *Corylus avellana* L., *Carpinus betulus* L., *Fraxinus excelsior* L., *Ligustrum vulgare* L.) і заплавних лісів (*Populus alba* L., *Salix alba* L., *Padus racemosa* Lam. та ін.).

За географічним походженням у колекції деревних рослин Куликівського парку зростають види з Північної Америки (*Pinus strobus*, *Thuja occidentalis*, *Gleditsia triacanthos* L., *Gymnocladus dioicus*, *Juglans nigra*, *J. cinerea*, *Quercus rubra*, *Acer negundo*, *Robinia pseudoacacia* L., *Mahonia aquifolium* Nutt.), із Південно-Східної та Середньої Азії (*Spiraea media* Franz. Schmidt, *Populus simonii* Corr., *P. italica* (Du Roi) Moench, *Chaenomeles japonica*, *Juglans regia* L.), Сибіру (*Cotoneaster lucidus* Schlecht., *Caragana arborescens* Lam.).

Наукову цінність парку підвищують інтродуковані рідкісні види дендрофлори: *Corylus colurna* L., *Gymnocladus dioicus*, *Parthenocissus tricuspidata* (Sieb. Et Zucc.) Planch.

Насадження Куликівського парку за ботанічними та декоративними показниками віднесено до II (середнього) класу емоційно-естетичної цінності, оскільки деревостан парку одноманітний, який зумовлений рядовою посадкою дерев. Декоративність видів втрачається при масовому їх насаженні. На території парку відмічається вплив антропогенного фактору: засмічення території, варварське пошкодження меморіальних плит, вирубування дерев, розкладання вогнищ, прокладання автотранспортом доріг тощо. Для збереження насаджень парку необхідно провести заходи з реконструкції окремих частин парку.

Куликівський парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва має вагомe культурно-історичне, рекреаційне, пізнавальне, наукове значення. Виступає об'єктом постачання посадкового матеріалу для інших парків Полтавської області.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАПАСА ПОДСТИЛКИ НАСАЖДЕНИЙ ПРАВОБЕРЕЖНОЙ ЗЕЛеноЙ ЗОНЫ ДНЕПРОДЗЕРЖИНСКА

*Савельева Н.А.
Днепропетровский национальный университет*

Лесная подстилка, представляющая собой среднее звено в био-

логическом круговороте и являющаяся самостоятельным компонентом лесного биогеоценоза, формируя гумус и пополняя запасы элементов питания в верхних горизонтах почв, оказывает большое влияние на почвообразование и играет существенную роль в структуре и жизни биогеоценоза [2].

В лесных насаждениях зеленой зоны роль лесной подстилки еще значимей, ведь в связи с большой антропогенной нагрузкой целостность лесного биогеоценоза нарушается.

Объектом нашего исследования является зеленая зона промышленного города Днепродзержинска. Город расположен в степной зоне Украины, известен своей индустриальной мощностью и, как следствие, кризисным экологическим положением. В основу работы положены типологические принципы А.Л.Бельгарда (1971) [1] для природных и искусственных лесов степной зоны Украины.

Зеленая зона правобережья города представлена только искусственными полезащитными насаждениями, которые формировались без учета лесорастительных условий и имеют фрагментарную структуру, при этом они не обеспечивают полноценного средообразующего влияния. Основными древесными породами в исследуемых лесных культургеоценозах являются белая акация 32,5% (*Robinia pseudoacacia* L.) клен остролистный 17,5% (*Acer platanoides* L.), тополь чёрный 12,5% (*Populus nigra* L.) и ясень высокий 15%м (*Fraxinus excelsior* L.). Полезащитные полосы в большинстве своем находятся в стадии изреживания и имеют полуосветленную или осветленную структуру.

При исследования подстилки использовались методические указания Л.О. Карпачевского и Н.К. Киселевой (1968), а также учитывались результаты исследования динамики запаса и состава лесной подстилки Комплексной экспедиции ДГУ в частности работы Травлеева А.П., Дубиной А.А и др. Лесная подстилка характеризуется мощностью, запасом, составом и строением. Скорость разложения подстилки в различных биогеоценозах неодинакова и обусловлена их типологическими особенностями. Основные полученные экспериментальные данные приведены в таблице 1.

Таблица 1

**Статистическая характеристика запаса подстилки
для насаждений правобережья зеленой зоны
г. Днепродзержинска**

Название пробной площади	Характеристика подстилки	Количество подстилки, г	Коэффициент вариации %
ПП 106 НС 4Д.о. 4Кл.о. 2В.г.	маломощная, двухслойная, общей мощностью 5 см	411,17	27,53
ПП 107 НС 10Ак. б	очень маломощная	110,67	48,61
ПП 108 НС 10 Т.ч.	очень маломощная	186,00	14,21
ПП 109 НС 4Я.в.3В.г.2Д.о.1Ак. б.	маломощная, двухслойная, общей мощностью 5см	379,67	31,91
ПП 202 НС 8Я.в. 2Д.о.	очень маломощная	155,67	39,37

ПП 203 НС 5Гл. 5Ак.б.	очень маломощная	225,17	33,07
ПП 204 НС 10Кл. я	фрагментарная, очень маломощная	98,33	22,47
ПП 205 НС 10Ак.б.	много мусора бытового, фрагментарная, очень маломощная	92,00	45,59

Лесная подстилка исследованных лесных биогеоценозов очень плохо развита, быстро минерализуется (опада достаточно много, а подстилка плохо сформирована), в большинстве является фрагментарной, очень маломощная, без трухи, неполноценная. Только на ПП 106 НС и ПП 109 НС лесная подстилка хорошо развита, двухслойная. Эта характеристика обусловлена бесконтрольным влиянием антропогенной нагрузки на лесные биогеоценозы.

Данные характеристики необходимо учитывать при дальнейшем создании и восстановлении лесных насаждений в условиях плакорной степи во избежание шаблонного перенесения норм и правил «классического» лесоведения и организации комплексной зеленой зоны промышленного города.

Литература

1. Бельгард А.Л. Степное лесоведение. — М.:Лесная промышленность, 1971. — С. 336.
2. Зонн С.В. О некоторых организационных и научно-методических вопросах дальнейшего развития лесного почвоведения. Почвоведение, 1962. — №12. — С. 57–64.

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ НА ЦИТОПЛАЗМАТИЧНУ АКТИВНІСТЬ ЛІКАРСЬКОЇ СИРОВИНИ LOPHANTUS ELEGANTS.

*Ромець Т.М., Світла А.В., Мегалінська Г.П.
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова (м. Київ)*

Вивчення міграції важких металів у ґрунтах різних ландшафтів та їх вплив на фізіологічну активність рослин є важливою проблемою екології, оскільки дозволяє прогнозувати накопичення металів в системі ґрунт-рослина.

Важкі метали можуть входити до ґрунту у складі добрив, пестицидів, із зрошувальною водою. За літературними даними (1) загальний вміст Кадмію при внесенні його з мінеральними добривами зростає щорічно на 0,4%, при цьому 80% Кадмію утримується у катіонообмінному стані в культивованому шарі ґрунту. Поведінка важких металів в компонентах агрофітоценозів залежить від ґрунтового-кліматичних і геохімічних умов території, біологічних особливостей рослин, хімічних властивостей токсикантів (2).

Метою даного дослідження було визначення коефіцієнту накопичення міді, цинку, кадмію та свинцю сировиною *Lophantus elegants* та дослідження цитостатичних властивостей сировини лопанту, вирощеного на ділянках з різними концентраціями досліджуваних металів в ґрунті. Вміст важких металів в ґрунті та рослинній сировині визначався